

SZENTES ÉS VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.
Előfizetési ár:
negyedévre 1 forint 25 kr., félévre 2 forint 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
I. t. 306. sz., Sonnenfeld Samuel úr házában,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt árjegyzék szerint számít fel.

Szentes közvilágítása.

A Szentes város utcáinak villamos világitása tárgyában Burián Lajos polgármester és Sima Ferenc vállalkozó közt annyi szakértelemmel megkötött vállalati szerződés, a vármegyét immár háromszor, a belügyminisztériumot kétszer megjárta világútjából ismétlen visszakerült a vármegyéhez.

Csudálatos egy szerződés valóban és még csudálatosabb város, amelynek anyagi érdekeit vármegyének, kormánynak kell megvédelmeznie a saját képviselőtestületének többsége ellen.

Mert rekapituláljuk csak kissé e szerződés eddigi történetét és odiszzeusi kalandozásait.

Burián Lajos polgármester egy szép napon azzal lepte meg alkotás tárgyában a városi képviselőtestületet, mely szerint ő, minden, még szűkebb körű ajánlati versenynek is a kizárásával a nélkül, hogy a képviselőtestület valaha az utcák petróleumvilágításáról villamosvilágításra való áttérése tekintetében határozott volna, Sima Ferenczel ez utóbbira 30 éves vállalati szerződést kötött, melyet utólag kellett a közgyűlésnek jóváhagynia.

TÁRDA.

Hogy maradtunk a kamarásommal vizsga nélkül.

— Rajz a jogász-életből. —
Irta: Japetus.

Egy szép, derült tavaszi napon az én édes kamarásommal, Tahí Gyurkával már délelőtt 10 órakor, a mi pedig a jogász-világban eléggé feltűnést keltő esemény, könyv mellett ülve, példátlan szorgalommal emésztettük a szellemi kosztot.

Ez a rendkívüli cselekedetünk abban találja magyarázatát, hogy vizsgára készültünk a aztán — mint rendszeren történni szokott — körmünkre égett a fránya betű; három hét alatt magunkba akartunk szívni egy évre való jogási bölcseséget.

A mint így rettenetes elzántsággal magolászunk, egyszerre csak kopogtatás riaszt fel a tudományok kútforrásától.

Nem tudom, a kamarásommal is úgy volt-e, de nekem iszonyú sejtelmek cikáztak át agyamon. Hátha a hitelezőim valamelyike óhajt velem beszélni; a mosóné, a kinek 3. havi mosás árával tartozom; a szabó, kinek

Távol áll tőlünk a gondolat, hogy egy polgármestertől mindentudóságot követeljünk. Hogy — villamosvilágításról levén szó — ennek egy szerződés-kötésnél feltétlenül megkívántató technikai ismereteit is birja — senki jogosan kívánhatja tőle. Ellenben meg kell tőle követelni annyit, akire a város anyagi és szellemi jóléte van bízva, hogy ahhoz nem ért, abban szakértőket hallgasson meg és magának egy-egy előtte ismeretlen téren legalább azokat az ismereteket sajátítsa el, amelyek az ezen téren a város java érdekében való működésére szükségesek.

Burián Lajos azonban nem így fogja fel az ő hivatalos állását.

Sima Ferenc Szentes utcáit villamos fényvel akarja éj szakán előtteni, hadd terjedjen itt a világosság ő általa, aki eredetileg úgy is a világosság-gyakiskolákban való terjesztésére készült.

Sima Ferenc vállalkozója akar lenni Szentes utcái világításának és ez az akarat — Burián Lajosnak elég.

Mi a manónak kérdeznék meg előre a város képviselőtestületét: vajon egyáltalán át kíván-e térni a villamosvilágításra vagy nem? Jobb az ilyen dolgot készen vinni a képviselő-

selet elé, amelynek többsége úgyis vakon azt fogja cselekedni, amit Sima Ferenc akar.

De szükségtelen itt akárkinek is, akik e szerződés-kötésbe befolytak, a dolog technikai oldalát előzetesen tanulmányozni. Hiszen csak arról van és lehet egy ilyen szerződésben szó, hogy a város utcáit egy megszabott időponttól villamosan kell világítani és hogy ezt a villamos világitást Sima Ferenc szolgáltatja havonként ennyi-és ennyi órán át, évenként ilyen-és ilyen pauszális árban.

A többi nem Burián Lajos, nem a képviselőtestület, nem is a városi polgárság, hanem kizárólag Sima Ferenc dolga, akiről köztudomású, hogy nagy anyagi áldozatok árán kívánja Szenteset a villamosvilágítás áldásában részesíteni. Mert önzetlen és áldozatkész ő.

Mindez az első szerződés-kötés-kor és e szerződésnek a képviselőtestület által történt első letárgyalása és elfogadása alkalmával így volt megírva a Sima Ferencsaját lapjában, hát igaznak is kell lennie.

Voltak azonban egyes átkos tamaskodók; kerültek olyanok, akik ellene küzdöttek az ilyen világosságnak, és — mint a sötétség lovagjai valamivel

gyártmánya már-már kifizetetlenül is lefeszik rólam; vagy éppen valami jó barát, a kivel társalogni leszünk kénytelenek? Hiszen időnk percére ki van szabva, ha abból veszítünk: fucses a vizsgánknak!

Mennyire megkönnyebbült a lelkem, mikor a szabad-ra megnyilik az ajtó s a sürgönyöst láttam belépni.

— Sürgöny... hm... furcsa vendég... ez pénz is hozhat! — villant át agyamon a gondolat.

A sürgöny nekem szólt; szorongó kebellem bontám fel a piros pecsétet papírt. Mikor átfutottam a sorokat, szemcém lezáródott a váratlan nagy öröm mián. Igenis, a nagy öröm mián.

Mert a sürgönyben egy ilyen magamformájú jogászyerekre véghetetlen örömhír foglaltatott.

Mikor kellő mértékben gyönyörködtek szemem az örvendetes sorokban, s mincutánna 20, mond: húsz igazi magyar királyi krajcárokat nyomtam volna a sürgönyhordó markába, a mi pedig a jogász-körökben így hó végén ritka szép vagyton, — hamisítatlan örömtől duzzadó kebellem borultam mitsem sejtő kamarásom nyakába, a ki is elme képzeltetve e nem éppen jogi cselekményem

ilyetén való megnyilvánulásának indító okát, csak nézett rám bambán és szótlanul.

— Kamarás, ne bússulj, az áldóját! — kiáltottam fel; — most lesz csak jó világ! Bejutottunk a tejjel-mézsel folyó Kanaánba, annak is a kellős közepebe!

— Hogy-hogy kamarás?
— Ejh, ne kérdezd; csak vigadj, örvendez és add az előkelőt.

— De hát mi az no mégis? Csak szabad tán tudnom?

— Oh hogyné! Szabad hát. De hiszen majd megtudod úgyis, ha benne leszünk. Hanem ennek az öröme ma nagy ebédet csapunk.

— De édes kamarásom, talán felettén való is a te szivednek ebbéli nagy öröme? Hátha elhasalunk a vizsgán?! Bizony helyesebb, ha ezen, talán hiábavaló lelkesedés helyett tanulunk.

— Mit?... Hiábavaló?!... Ugyan ne izélj, pajtás! Csapd sarokba azt a könyvet. Vizsga, tanulás — majd lesz valahogy, van hátra három hét, ha ebből pár napot elmulasztunk, van 20 éjszaka, kitélik abból. Hejh, Gyurka pajtás, soha nem ért ilyen öröm!

(Folyt. köv.)

nagyobb követelést támasztottak úgy vagyoni garancia, mint a technikai kivitel tekintetében egy 30 éves villámvilágítási vállalati szerződés ellen és úgy találták, hogy polgármester és képvisleti többség, ha nem rosszakarattal is, mert ilyent senkiről feltételezni nem szabad — de minden tájékozottság és szakértelem nélkül, a város anyagi érdekeinek teljes mellőzésével mentek neki ennek a fontos kérdésnek és vitték azt — a szerződés elfogadásával a képzelhető legszerencsétlenebb megoldás felé.

A sötétség és maradiság e harcosai egyikének főbbezése révén került a szerződés első ízben a vármegye törvényhatósága elé, melynek közgyűlésén akkor még Sima Ferenc vitte a nagy szót az ő hiveivel, akik kitűnőnek találták Szentes érdekéből az eredeti szerződést és a fölött való megbotránkozásuknak kifejezésével, hogy valaki még bátorodik Sima Ferencet az ő áldozatkésztségében feltartóztatni, jóvá is hagyta azt változatlanul, a maga ősvadon voltában.

Természetes következménye volt ennek, hogy az így hozott határozat — főbbezés útján — a belügyminiszterhez került fel. És ime, a belügyminiszter szintén a sötétség és maradiság zsoldjába szegődött, a vármegyei törvényhatóság meglehetősen kemény felsőbb dorgatóriumot kapott amiért könnyelműen siklott el egy olyan abszurd szerződés fölött és hagyta azt jóvá, amely semmi tekintetben, sem vagyoniilag sem technikaileg nem felel meg egy 30 éves villámvilágítási vállalat követelményeinek.

A belügyminiszter utasítást is adott a rendeletében: mikben módosítások a szerződés és Burián Lajos polgármester ismét csak úgy járt el, mint első ízben.

Dehogy is okult! Nem terjesztette most sem a miniszter rendeletét a városi közgyűlés elé, hanem ismét csak összeültek Sima Ferencel, a saját kényük szerint magyarázták maguknak a miniszteri utasításokat és azoképen tákoltak össze egy újabb vállalati szerződést, mely aztán — utólagos jóváhagyás végett ismét a városi közgyűlés, majd újabb főbbezés révén a megyei törvényhatóság elé került.

Dicséretére legyen mondván a megyei törvényhatóságnak: ezúttal rigorózan, alaposan bánt el az újabb szerződési korcszülöttel. Tételről-tételre mutatta ki annak abszurditásait és utasította a várost az észlelt hiányok pótlására, vagy egyes képtelen kikötések törlésére.

És Burián Lajos még ezúttal sem okult. Ezúttal is előbb csinálta meg Sima Ferencel az újabb szerződést, mely pedig most a városra súlyosabb anyagi feltételekkel bővült, amik a korábbi szerződésekben nem foglaltattak bent és ismét a kész munkát vitte a városi közgyűlés elé utólagos jóváhagyás végett, a helyett, hogy előbb a megyei határozatot terjesztene oda és a képvislet plénumá-

tól kérné az ezen határozatban megszabott módosítások lelkiismeretes keresztülvételét.

Persze, hogy az így készült újabb szerződés is sokban kijátszotta a vármegye utasításait: és újabb főbbezés anyagául szolgált, melynek tárgyalása során aztán a törvényhatóság ismét visszaadta azt a városnak, megfelelő módosítás végett.

Csúdatos azonban, hogy a szerződés és Szentes város jóváhagyó határozatai ezen kalandos utazgatásainak folyamán külön-külön minden egyes szerződés, kezdve az ősereditől és immáron 3 ízben megreparált és kijavítottig, úgy lett a »Szentesi Lap«-ban a közönség elé állítva, mint a tökéletesség mintaképe, melyen csak a rosszakarat talál gáncsolni valót.

Végre aztán az történt, hogy a vármegye legutolsó határozatába sem Burián Lajos polgármester, sem a főbbező nem nyugodtak bele és — mind a ketten megfőbbezték azt a belügyminiszterhez.

A polgármester abban a hitben, hogy a miniszter okvetlen megsemmisíti a törvényhatóság határozatát és jóváhagyja az általa Simával kötött legutolsó szerződést; Bánfalvi Lajos főbbező pedig abban a tudatban, hogy az a szerződés és a vármegye határozata még mindég sok javításra szorul és még mindég nem felel meg sem anyagilag sem technikaileg a város érdekeinek.

S bizony nem a hit, hanem a tudat győzött e harcban. Mert a belügyminiszter jóváhagyta ugyan — az indokainál fogva — a megyei törvényhatóság határozatát és a vármegye útján utasíthatni rendeli a várost az ezen határozatban megszabott változtatásokra; de ezenkívül a Bánfalvi Lajos főbbezésében foglalt kifogásokat is magáévá tette és a szerződésnek ezek szerint való újabb módosítását elrendeli, dacára annak, hogy — amikor a két legutolsó főbbezés a minisztériumhoz felterjesztetett — Sima Ferenc a saját lapjában megírta, miszerint a belügyminiszter most már rövid időn jóvá fogja hagyni a szerződést.

Szégyeljük ugyan fölöttébb, hogy Szentes anyagi érdekeit magával az erre eminenter hivatott képviselőtestülettel szemben is — a vármegyének és a kormánynak, vagy egyes polgároknak kell megóvniuk, de miért tagadjuk — végeredményében még is örvendünk, hogy ez érdekek megóvása ilyen fényesen sikerült ez esetben.

Nekünk mindegy: ki lesz Szentes utcai világításának a vállalkozója, mert nem küzdünk személyek ellen. De az már nem mindegy: vajon milyen feltételek mellett és milyen anyagi és technikai garanciákkal történik ez a világítás.

Arra azonban elvagyunk készülve, hogy Burián Lajos még mindég nem okult és most ismét előbb végez Sima Ferencel és előbb köti meg vele — utólagos jóváhagyás reményében — az újabb vállalati

szerződést, semmint a miniszteri határozatot a közgyűlés elé terjesztene.

Mert ez a taktika már bent van az ő véreben s ez képezi az ő egész városkormányzási tudományát.

A főispán-kérdéshez. Tallián Bélának a vármegyének főispáni székéből való eltávolítása és utódjának közvetlen közeli kinevezése egyre kísért a lapokban.

Most a »Szentesi Lap« 6. évi 93-ik száma hozza ennek híré, hangsúlyozván, hogy a korábban kombinációba vett tolnamegyei alispán Simoncsics Béla újabban a tolnamegyei főispánságra vétetvén kombinációba, — ez okból Csongrádmegye új főispánja Vádnay Andor belügyminiszteri osztálytanácsos lesz, akinek ez állásra való kineveztetése iránt már meg is történt a felajánlás és felségéhez.

Mi a főispánkombinációkról már elmondtuk többször a nézetünket.

Az tény, hogy Tallián Béla főispán szóval már több ízben a rendelkezésre bocsátotta a belügyminiszternek ezt az állását, de irásosan, forma szerint a lemondását ez ideig még nem nyújtotta be.

De annál kevésbé tény az, hogy Simoncsics Béla újabban a tolnamegyei főispánságra vétetvén kombinációba, mert abban a vármegyében ez idő szerint hire sincsen a főispánválságnak. Budapesti lapok legalább, melyek pedig kellően és idején szoktak az ilyesmiről tájékozódva lenni — erről eddig soha egy árva szóval sem emlékeztek meg.

Ismét tény az, hogy a csongrádmegyei főispánságra Vádnay Andor már huzamsabb idő óta és több ízben volt kombinációban, sőt ez idő szerint is szó van z kineveztetéséről.

Ellenben nem felel meg a valóságnak, hogy kinevezetése már fel is terjesztetett volna jóváhagyás végett a felséghez. Mert ezt az aktust okvetlenül meg kell előznie a Tallián Béla forma szerint való lemondásának, amely azonban — tudunkkal — eddig nem történt meg.

Mindent összegezve és igaz értékére leszállítva, a főispánkérdés ez idő szerint úgy áll vármegyénkben, hogy Tallián Béla végre talán keresztülvizsi régi elhatározását és megválik e tisztől. Ez esetben pedig ma a legnagyobb valószínűség az, hogy utódjaul — ha az e részben korábban fennállott akadályokat kölcsönös megegyezéssel elhárítani sikerült — Vádnay Andor belügyminiszteri osztálytanácsost nevezik ki.

De ez a kinevezés semmi csetre sem áll olyan közvetlenül a küszöbön, hogy még e hó folytán főispán-installációt is tartassunk.

Ránk nézve azonban teljesen egy: lesz-e főispán-változás vagy nem? és ha lesz, ki lesz az új főispán?

A fő elöttünk nem a személy, hanem az: milyen jóakarattal van a főispán a vármegye érdekeinek istápolása, előbbvittele iránt.

Magáncélokat nem követve, magánérdeket nem szolgálva — minden olyan főispánt kötelességünk támogatni, aki a közérdek iránt becsületes szándékkal van.

Ez az álláspontunk, melytől soha el nem térünk.

